

Referat fra dialogmøte, del 2, med lokal villreinforvaltning Hardangervidda, NINA, VI, Mattilsynet og Miljødirektoratet

Til stede:

Hardangervidda villreinutvalg: Svein Erik Lund, Henning Poulsson, Atle Ulgenes

Hardangervidda villreinnemnd: Endre Lægreid, Egil Rønning, Arne Ramberg

FM Oslo og Viken: Even Knutsen

Fjellstyret: Sveinung H. Olsnes, Vebjørn Håvardrud

Grunneiersamskipnaden: Nils Bjørn Vistad

Miljødirektoratet: Kari Bjørneraas, Kjartan Knutsen

Mattilsynet: Harald Øverby, Arne Oftedal, Andre Høva, Julie Enebo Grimstad, Kristin Ruud Alvseike, Jørgen Langeland, Erik N. Karlsen

NINA: Christer Rolandsen

Veterinærinstituttet: Petter Hopp, Jørn Våge

Dato: 11.11.2020

Sak

Innledning ved møteleder Kristin R. A.

Det er viktig med tidlig involvering og åpenhet - derfor dette dialogmøtet.

Publiseringsfristen for VKM-rapporten er utsatt til 20. januar 2021.

Mattilsynet og Miljødirektoratet vil også vurdere samfunnsmessige konsekvenser m.m.

Agendaen for dette møtet har utgangspunkt i innsendte spørsmål fra Hardangervidda villreinutvalg, disse ble lagt ut i møtechatten.

Mattilsynet: Målet vårt om å begrense, og om mulig utrydde smitten, gjelder fortsatt. Det er ingen raske løsninger i denne saken uansett hva den langsiktige strategien blir.

CWD-saken er større enn utbruddet på Hardangervidda, og vi ønsker ikke at smitten skal spre seg i og ut av villreinområdet. Hardangervidda villreinområde, er med sitt store areal, store villreinpopulasjon og omfattende kontaktflate, veldig ulik Nordfjella villreinområde.

I utgangspunktet vil en reduksjon av dyr ikke nødvendigvis redusere smittespredningen i flokken, men reduksjonen vil minske faren for smitte ut av flokken, det vil kunne redusere antall smittede dyr, redusere faren for smitte ut av området og spillover til andre hjortedyr, og det vil redusere miljøsmitte. Økt uttak vil også øke kunnskapen siden flere prøver blir analysert.

NINA refererte til en artikkel om smittespredning. Der hadde tettheten større betydning enn frekvensen i en flokk. Vi kan for lite om kontaktrate og smittespredning.

Den lokale villreinforvaltningen er ikke enige i at bestandsreduksjon har en smittereduserende effekt.

Diskusjoner og innspill om flokkstruktur, områdebruk, bukkeandel og bukkeatferd.

Miljødirektoratet informerte om merking av dyr i vinter. Det er i hovedsak bukk i Setesdal som skal merkes. Dette skal bidra til å hindre dyr i å krysse over til Hardangervidda. Det skal være et møte med Miljødirektoratet og den lokale villreinforvaltningen i Setesdal i morgen.

SNO har en instruks som omhandler håndtering av dyr som går feil (tilsyn, jaging, gjeting, uttak). Den skal revideres.

Informasjon fra Mattilsynet om at det er en studie på gang som viser ulike strategier for å forsøke å fjerne alle syke dyr med hardt uttak av bukk (og simler) over flere år. Tidsaspektet er vist å være vesentlig, og for denne situasjonen tilsier det at bukk må tas ut før høsten 2021, men også at simlesegmentet må testes. Beregninger må kjøres på nytt årlig. Artikkelen er ikke anerkjent og publisert enda.

Den lokale villreinforvaltningen på Hardangervidda vil gjerne at Mattilsynet gir tydelige og konkrete mål. Dette, mener de, er viktig for å kunne sette i gang tiltak som virker. Tydelige mål og gode begrunnelser er en forutsetning før inngripende tiltak blir satt i gang. Det er også ønske om at Mattilsynet tallfester hvor stor effekt ulike tiltak har og ikke baserer effekten på flaks. Det er viktig at jegerne har tillit til myndighetene.

Mattilsynet ønsker å diskutere ulike tiltak selv om vi ikke har bestemt veien videre enda. Vi kan ikke gi konkrete tall nå, men ønsker allikevel å ha en tidlig og åpen dialog. VKM-rapporten kommer i januar, og den blir et viktig grunnlag for å vurdere langsiktig strategi.

Innspill fra de lokale om at det kun er funnet ett positivt dyr blant flere tusen prøver. Det er lite troverdig å diskutere fare for utveksling av smitte på dette stadiet, og vi må ta oss god tid.

En for omfattende planlegging nå kan i seg selv bli en driver til at dårlige tiltak settes i gang senere. Det at den lokale villreinforvaltningen har vært med på tidlige diskusjoner, kan også brukes som argument fra myndighetene om at tiltak skal settes i gang.

Den lokale villreinforvaltningen synes allikevel det er bedre å få informasjon tidlig enn å ikke få informasjon, og å diskutere saken før videre strategi er bestemt.

Veterinærinstituttet: Vi har mye kunnskap om skrantesjuka. Vi fjernet alle syke dyr i Nordfjella, og det er fortsatt miljøsmitte der til en viss grad.

Vi leter ikke primært etter syke dyr, men når det forekommer smitte i et område, så har den smitten potensiale til å etablerer seg. Det vil ta tid, men når den først gjør det, så kan utviklingen skje fort.

På spørsmål om hvor mye Norge er styrt av EU, svarer Mattilsynet at det er lite regler om CWD i EU og EØS-avtalen, og bekjempelsen vi gjør i Norge dikteres ikke fra Europa. Det kan imidlertid komme flere påbud, herunder krav om å teste dyr før omsetning av hjortedyrkjøtt.

Konkrete innspill om tiltak fra den lokale villreinforvaltningen er uttak av bukker som går over ved Songa, skyte ut elg som oppholder seg i villreinområdet og som ikke blir jaktet på, ta ut dyr i risikoområder og å fjerne salteplassene. Dette er konkrete mål for å hindre smittespredning til andre villreinområder.

Mattilsynet ønsker å motta slike innspill. Viktig å høre om lokale forhold.

Forsamlingen ønsker et møte til for å diskutere ulike scenarier.

Mattilsynet kaller inn til nytt møte om ikke lenge.